

There are no translations available.

Els estudis de gènere i amb perspectiva feminista han crescut en l'última dècada a Cuba, però encara es mantenen en els marges de l'acadèmia i no es valoren com una veritable eina científica, sostenen especialistes de l'illa caribenya .

"No sempre s'articulen com ha de ser la teoria feminista i els estudis de gènere en el camp de la investigació", va afirmar **Isabel Moya**, directora de l'Editorial de la Dona, durant la realització el 13 de març, a la capital cubana, del panell "Configuració i reconfiguració dels estudis de gènere a Cuba", coordinat pel capítol cubà de la Facultat Llatinoamericana de Ciències Socials (FLACSO).

D'acord amb la periodista i investigadora, "moltes vegades s'assumeix la categoria gènere des de determinats pressupostos, com el relacional o històric, però no s'articula la proposta de canvi que la teoria feminista proposa", va afegir.

Va recordar que va ser precisament la perspectiva feminista la que va subvertir l'enfocament de les anomenades ciències tradicionals i qüestionar la suposada objectivitat per també incorporar la subjectivitat.

"En primer lloc, va variar el paper de qui investiga i la verticalitat de l'objecte d'estudi, per parlar de participants en la investigació, a més de passar del diagnòstic a propiciar una proposta de canvi", va reflexionar.

Per a l'historiador i professor universitari **Julio Cèsar Gonzáles Pagès**, "els estudis de gènere a Cuba van passar de la més absoluta sospita al segle XX a la legitimitat al segle XXI".

"El masclisme és la gran barrera que hem de vèncer homes i dones", va recalcar. Segons la seva opinió, s'ha anat guanyant consciència de la necessitat de l'estudi de dones i homes en la societat, tot i que encara són pocs els resultats de les investigacions, que fonamentalment se situen en tesi de grau, mestratges i doctorats.

"En contra apareixen no poques resistències i confusions teòriques que duen a minimitzar la importància d'aquests estudis", va dir **González Pagès**, coordinador de la Red Iberoamericana y Africana de Masculinidades, iniciativa que busca no allunyar-se de la militància que suposa aquests estudis i es nodreix de l'entorn universitari com altres, entre elles la Càtedra de Gènere "Equitat", a la Universitat d'Orient, i el Grup "PsicoGen" de la Facultat de Psicologia de la Universitat de l'Havana.

Com fortaleces, especialistes identifiquen també l'existència d'un mestratge en gènere de la Càtedra de la Dona de la Universitat de l'Havana, investigacions que aborden la realitat cubana des d'un punt de vista propi i diverses publicacions sobre el tema en espais alternatius i establerts del univers editorial.

Igualment, esmenten la inclusió de matèries i continguts sobre gènere en el programa curricular de la Facultat de Sociologia de la Universitat de l'Havana, mentre s'amplia com assignatura opcional i ha guanyat interès entre l'estudiantat d'altres carreres.

Aquest és el cas de la Facultat de Comunicació de la Universitat de l'Havana, on de 2008 fins avui ja sumen 14 d'aquestes investigacions, incloent dues tesis de mestratge i una de doctorat.

Com a part dels desafiaments, **Moya** va alertar que aquests estudis han de deixar la condició de marginalitat i aparèixer explícitament com un interès en els plans i programes d'investigació.

A més, ha subratllat la necessitat de sistematitzar el fet, que roman dispers, de crear una base de dades que integri els estudis produïts a Cuba; establir un doctorat en Gènere i propiciar que cada vegada més s'utilitzin aquestes investigacions per a l'adopció de decisions i polítiques públiques.